

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра соціальних комунікацій

АДВОКАЦІЙНА ЖУРНАЛІСТИКА

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента
підготовки здобувачів освіти другого (магістерського) рівня
спеціальності 061 Журналістика
освітньо-професійної програми Журналістика і соціальні комунікації

Луцьк
2022

Силабус освітнього компонента «Адвокаційна журналістика» підготовки здобувачів освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань 06 Журналістика, спеціальності 061 Журналістика, за освітньо-професійною програмою Журналістика і соціальні комунікації. 08 вересня 2022 року

Розробник:

Теребус Оксана Леонідівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри соціальних комунікацій

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

проф. С. І. Кравченко

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальних комунікацій протокол № 2 від 08 вересня 2022 р.

Завідувач кафедри:

доц. Кошелюк О. В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 06 «Журналістика» спеціальність 061 «Журналістика» Освітня програма «Журналістика і соціальні комунікації» Освітній ступінь магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 1
		Семестр 1-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 14 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота 88 год.
	Консультації 8 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

Теребус Оксана Леонідівна: кандидат філологічних наук, доцент кафедри соціальних комунікацій; тел.: 0502408907; oksana_tereb@ukr.net

Дні занять (розклад за посиланням: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>)

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента «Адвокаційна журналістика» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Журналістика і соціальні комунікації» підготовки здобувачів освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 06 Журналістика спеціальності 061 Журналістика.

Предметом освітнього компонента є орієнтування магістрів у диференційованій журналістській практиці, виявленні її сильних та слабких ознак, у застосуванні інклюзивного та недискримінаційного підходів у медіа, у дотриманні етичних журналістських стандартів під час висвітлення питань, що пов'язані з правами людини.

2. Пререквізити / Постреквізити

Освітній компонент «Адвокаційна журналістика» знаходиться у блоці тих ОК, що передбачають наявність результатів навчання, здобутих у процесі засвоєння всіх курсів професійного спрямування.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою викладання освітнього компонента є формування компетентності у сфері прав людини, рівності та недискримінації, посилення чутливості українських журналістів до проблематики менших та вразливих груп, а також дотримання етичних журналістських стандартів у висвітленні питань, пов'язаних із правами людини. Основними завданнями є засвоєння провідних принципів та підходів у адвокаційній журналістиці; формування навичок роботи із спеціальними та особливими джерелами інформації про стан або порушення прав людини; формування теоретичних знань та практичних вмінь, вимог правозахисної журналістики.

4. Результати навчання

Компетентності

Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу проблем і ситуацій, аналізу та синтезу інформації.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Здатність генерувати нові ідеї та нестандартні рішення і використовувати їх для креативного вирішення проблем і виконання завдань.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність приймати обґрунтовані рішення, знаходити переконливі аргументи для переконання партнерів і колег у їх правильності.

Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з журналістики і соціальних комунікацій, набуті у процесі навчання, у своїй професійній діяльності, здатність до володіння усіма сучасними методами збору інформації, аналізу та обробки даних із врахуванням особливостей сучасного суспільного розвитку.

Здатність працювати із різними джерелами інформації, мати глибокі знання з різних сфер суспільного життя, постійно поглиблювати знання зі сфери журналістської спеціалізації, проводити аналітичну та/або інноваційну діяльність у галузі соціальних комунікацій (реклама, PR, публічна комунікація та ін.).

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Здатність працювати в команді.

Здатність до планування подальшого автономного та самостійного професійного вдосконалення, поглиблення загальних і спеціалізованих знань з журналістики та соціальних комунікацій на сучасному рівні.

Програмні результати навчання:

Використовуючи набуті знання, аналізувати комунікативні ситуації та оцінювати (передбачувати) їх результати.

Вміти відстоювати власну професійну позицію, критично оцінювати свій журналістський матеріал та медіапродукт своїх колег, спираючись на правові та етичні норми і професійні стандарти.

Аналізувати та робити висновки про результативність (соціальний вплив) створеного медіапродукту чи вирішеної комунікативної ситуації.

Застосовувати спеціалізовані концептуальні новітні знання з соціальних комунікацій при плануванні перспектив розвитку різних сфер інформаційної діяльності

Проводити опитування аудиторії в умовах виробничої діяльності, прогнозувати реакцію соціуму на суспільні проблеми та медійні продукти.

Вміти організувати роботу редакції різних видів медіа або структурного відділу, що відповідає за інформаційно-комунікаційну діяльність.

Soft skills:

- вміння працювати в команді;
- лідерство;
- вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін;
- здатність керувати своїм часом, розуміння важливості дедлайнів та ін.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Бали
Змістовий модуль 1. ЗМІ та права людини						
Тема 1. Поняття про сучасну концепцію прав людини та	18	2	2	14	2	

демократії. Права людини як особливий предмет ЗМІ та предмет адвокаційної журналістики.						
Тема 2. Становлення адвокаційної журналістики в Україні.	16	2	2	15	1	
Тема 3. ЗМІ і права людини.	18	2	2	15	1	
Разом за модулем 1	52	6	6	44	4	
Змістовий модуль 2.						
Особливості підготовки матеріалів у адвокаційній журналістиці						
Тема 4. Права людини в Україні: цензура, дотримання прав, рівень дискримінації та обмеження прав, співпраця з правоохоронними інституціями, захист та відновлення прав, права людини під час війни.	18	2	2	11	1	
Тема 5. Люди з інвалідністю, діти, жінки як вразливі групи в адвокаційній журналістиці.	16		2	11	1	
Тема 6. Системні порушення прав людини в Україні: питання мігрантів, біженців, шукачів притулку, захист прав літніх людей.	18	2	2	11	1	
Тема 7. Місця несвободи.	16		2	11	1	
Разом за модулем 2.	68	4	8	44	4	40
Види підсумкових робіт						
Підсумкова контрольна робота						60
Всього годин/ Балів:	120	10	14	88	8	100

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів освіти включає більш детальне опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, вивчення окремих питань, що не були розглянуті в курсі лекцій, підготовку до практичних занять, яка передбачає, зокрема, виконання завдань практичного

спрямування, опрацювання додаткової літератури, перегляд рекомендованих відеоматеріалів, підготовку проєкту тощо.

Ефективність і результативність самостійної роботи здобувача освіти викладач виявляє на практичних заняттях, зокрема під час тематичного опитування, бесід, дискусій, обговорення проблемних завдань, презентації творчих завдань, проєкту та ін., та фіксує в загальній оцінці за тему.

Зміст та обсяг самостійної роботи подано в таблиці.

№ п/п	Тема	Кільк. год.
1.	Укласти перелік джерел, до яких Ви можете звернутися по інформації, що стосується окреслених тем (владні, соціальні, правоохоронні, правозахисні, громадські, експертні, дослідницькі, ресурсні). Зазначити необхідні реквізити організацій, а також характер інформації, яку вони можуть надати.	8
2.	Підібрати приклади журналістських матеріалів з питань протидії дискримінації за різними ознаками та сформулювати рекомендаційні висновки.	8
3.	Провести дослідження на тему: «Як медіа пишуть про жінок у «нежіночих» сферах зайнятості».	8
4.	Підготувати до публікації у факультетських медіа матеріал про суспільно важливу тему, зокрема про права людини.	8
5.	Що таке «дискримінація», її види, як вона виникає і чим загрожує суспільству. Як уникнути дискримінації в роботі журналіста. Підібрати приклади дискримінації в ЗМІ.	8
6.	Підготувати статтю на тему: «Українська журналістика в умовах гібридної війни: актуальні питання дискримінації та порушення прав людини».	16
7.	Підготувати навчальне повідомлення на тему «Механізм захисту прав людини» (на прикладі будь-яких країн Європейського Союзу; вибір).	8
8.	Підготувати проєкт журналістського матеріалу: «Правозахисники Волині».	8
9.	Проаналізувати місцеві видання на наявність у них «мови ворожнечі» або (вибір) на присутність у них тем з гендерної нерівності, насилля, дискримінації, ксенофобії, порушення прав людини в умовах конфлікту.	8
10.	Знайти й проаналізувати 4-5 журналістських матеріалів волинських ЗМІ, присвячених темі захисту прав людини осіб з інвалідністю (або: дітей, жінок, ВПО, літніх людей, мігрантів/ біженців, ЛГБТІ, ВІЛпозитивних, ромів, хворих та інші).	8
	Всього:	88

IV. Політика оцінювання

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття відповідно до розкладу та вчасно виконувати навчальні завдання (зокрема винесені на самостійну роботу) згідно з індивідуальним навчальним планом та силабусом освітнього компонента. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач освіти за поточну навчальну діяльність з вибіркового освітнього компонента, становить 100 балів.

Пропущені з поважних причин заняття здобувач освіти має можливість скласти викладачеві в дні консультацій упродовж тижня після виходу на навчання.

Відповідно до пунктів 3.2 та 3.3 «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» з освітнього компонента можливе зарахування окремих тем, модулів, індивідуального науково-дослідного завдання тощо.

Політика щодо академічної доброчесності. Увесь навчальний процес побудований на засадах доброчесності, справедливості, порядності, відповідальності за результати своєї діяльності, взаємодовіри та толерантності до його учасників, об'єктивності оцінювання, соціальної та гендерної рівності.

Здобувач освіти зобов'язаний самостійно виконувати завдання до практичних занять та самостійної роботи, так само індивідуальне завдання; надавати правдиву інформацію про результати своєї навчальної діяльності; вказувати джерела чужих думок у випадку їхнього використання. Жодна з форм порушення академічної доброчесності не толерується.

Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності визначена «Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» та «Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки».

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Завдання, які здобувач освіти складає з порушенням дедлайнів, викладач перевіряє, але не оцінює (тобто здобути бали за такі роботи не вдасться). Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Формою організації підсумкового контролю знань здобувачів освіти з освітнього компонента є залік.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у

Волинському національному університеті імені Лесі Українки» та «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами тих видів робіт, які передбачені силабусом. Завдання із цих видів поточного контролю оцінюється в діапазоні від 0 до 100 балів (детальніше див. таблицю вище). Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом освітнього компонента. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100. Повторне складання заліку, у разі отримання незадовільної оцінки, допускається не більше двох разів: один раз викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Здобувач освіти, який не погоджується з результатами підсумкового контролю, отриманих під час семестрового контролю в день оголошення результатів підсумкового оцінювання, має право звернутися з апеляційною заявою на ім'я проректора з навчальної роботи та рекрутації.

Будь-які конфліктні ситуації щодо оцінювання вирішують відповідно до Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Порядок проведення заліку з вибіркового освітнього компонента такий: усна відповідь здобувача освіти на тестові питання.

Перелік питань для підсумкового контролю

1. Становлення правозахисної (адвокаційної) журналістики в Україні
2. Адвокаційна журналістика, її визначення.
3. Висвітлення інформації в адвокаційних медіапродуктах
4. Медіа і права дитини: міжнародний та український досвід.
5. Жінки як вразлива група. Гендерна рівність та протидія гендерно обумовленому насильству, сексизму.
6. Гендерована політика, мова, ЗМІ, економіка, сім'я та здоров'я.
7. Люди з інвалідністю як вразлива група.
8. Захист прав літніх людей. Проблема вікової дискримінації (ейджизм).
9. Права людини та питання мігрантів, біженців, шукачів притулку.
10. Роми як «невидима» частина суспільства.
11. ЛГБТІ як «невидима» чи «незрозуміла» частина суспільства.

- 12.Бездомні, наркозалежні та секс-робота.
- 13.Адвокаційна кампанія і журналістика.
- 14.Словничок освіченого українця та правозахисного журналіста: як можна і не можна говорити про людей.
- 15.Журналістська етика у висвітленні правозахисної проблематики.
- 16.Використання різних тактик в адвокаційних кампаніях.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 -74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (потрібне перескладання)

Здійснюючи поточний контроль, послуговуємося такими нормами оцінювання:

5 балів – ставимо, якщо здобувач освіти демонструє компетентність комплексно та творчо вирішувати поставлені завдання; вільно та доцільно послуговуватися спеціальною термінологією; доречно ілюструвати відповідь прикладами, залучаючи відомості із самостійно опрацьованої літератури; практично застосовувати одержані глибокі теоретичні знання з освітнього компонента; знаходити джерело інформації та аналізувати її; оформляти роботу охайно та ретельно, відповідно до вимог щодо структурної, змістової та мовної організації текстів певного виду. Водночас можливі 1–2 дрібні неточності у викладі матеріалу, що не впливають на правильність висновків. Завдання мають бути виконані не менш як на 90%.

4 бали – ставимо, якщо здобувач освіти демонструє компетентність комплексно вирішувати поставлені завдання; глибоко розкривати зміст поставленого завдання чи проблеми; доцільно використовувати спеціальну термінологію; доречно ілюструвати відповідь прикладами; практично застосовувати одержані глибокі теоретичні знання з освітнього компонента; знаходити джерело інформації та аналізувати її; оформляти роботу охайно, відповідно до вимог щодо структурної, змістової та мовної організації текстів певного виду. Однак можливі 2–3 неточності у викладі матеріалу, що не впливають на правильність висновків. Завдання мають бути виконані на 75–89%.

3 бали – ставимо, якщо здобувач освіти демонструє компетентність комплексно вирішувати поставлені завдання; правильно розкривати основний зміст матеріалу за умови виконання завдання; правильно використовувати термінологію; виконує роботи без суттєвих помилок; вміє зібрати матеріал, скласти план, побудувати текст будь-якого виду;

оформляти роботу охайно, відповідно до вимог щодо структурної, змістової та мовної організації текстів певного виду. У відповідях можливі 3–4 неточності у викладі інформації, які не впливають на конкретний зміст. Завдання виконані на 67–74 %.

2 бали – здобувач освіти отримує, якщо зміст викладає частково, не завжди послідовно; одержані теоретичні знання невміло застосовує практично; відсутній логічний зв'язок основного викладу інформації з висновками; відповідь неповна, хоча суть запитання загалом висвітлена; у змісті роботи трапляються помилки; завдання виконані на 60–66 %.

1 бал – ставимо, якщо здобувач освіти демонструє підготовленість тільки з окремих завдань теми; відповідь не вирізняється змістовністю та логікою викладу; завдання виконані на менше ніж 59 %

VII. Рекомендована література

1. Бацюкова С., Виртосу І. Адвокаційна журналістика: світовий та український досвід. Луганськ: Поступ, 2013. 72 с. **(основна)**
2. Виртосу І. Як розповідати про людей з інвалідністю: поради для журналістів. Медіаосвіта. URL: http://www.ucab.org.ua/uahttp://osvita.mediasapiens.ua/ethics/standards/yak_rozpovidati_pro_lyudey_z_invalidnistyu_poradi_dlya_zhurnalistiv/
3. Грушова А. Діяльність України у сфері захисту прав людини в контексті її членства в ООН. Актуальні проблеми міжнародних відносин. Вип. 42 (частина II). К., 2003. С. 63–68. **(основна)**
4. Грушова А. Проблема прав людини в контексті глобалізаційних процесів. Актуальні проблеми міжнародних відносин. Вип. 40 (частина II). К., 2003. С. 31 – 34.
5. Гендер для медій. Підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей. К.: Критика. 2014. 220 с.
6. Заключні зауваження та рекомендації Комітету ООН з прав дитини: версія, адаптована для дітей та підлітків. К.: Жіночий консорціум України, 2011. 38 с.
7. Кампанія проти дискримінації. URL: <http://www.discrimi.net/>
8. Медіа і права дитини. Посібник для журналістів, створений самими журналістами (Українська версія розроблена МГО «Інтерньюз-Україна» в 2009р.). URL: <http://www.unicef.org/ukr/> **(основна)**
9. Методичний посібник для представників ЗМІ щодо співпраці з органами та установами Державної пенітенціарної служби України. К.: Паливода А. В., 2011. 92 с. **(основна)**

10. Мова ворожнечі та ЗМІ: міжнародні стандарти та підходи. К. Проект «Без Кордонів» ГО «Центр «Соціальна Дія», 2015. **(основна)**
11. Назустріч високим стандартам журналістики в громадському секторі України. Гурт. URL: <http://www.gurt.org.ua/gurt/projects/media/>
12. Обличчя ненависті. Злочини та інциденти на ґрунті гомофобії і трансфобії в Україні у 2014-2016 роках. К., 2016. 64 с.
13. Права людини в Україні. Інформаційний портал Харківської правозахисної групи. URL: <http://www.ucab.org.ua/ua><http://www.khpg.org/>
14. Права людини в Україні: точка відліку: базове дослідження з прав людини: Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва, ГО «Центр інформації про права людини», ПРООН в Україні, Уповноважений ВР України з прав людини. К., 2016. 350 с. **(основна)**
15. Розуміємо права людини. Навчально-освітній ресурс ВАГО УГСПЛ, ГО «М'АРТ», ПЦ «Поступ», ХОФ «Громадська альтернатива». URL: <http://edu.helsinki.org.ua/> **(основна)**
16. Розуміння поняття «злочини на ґрунті ненависті»: Посібник для України. OSCE/ODIHR. URL: <http://www.osce.org/uk/odihr/208186?download=true>
17. Універсальний дизайн. URL: <http://ud.org.ua/>
18. Центр інформації про права людини. URL: <http://humanrights.org.ua/>